

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Ringvålskogen barnehage
Ringvålveien 345

N-7089 HEIMDAL

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
16/25452/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
26.09.2016

Ringvålskogen barnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 13.09.2016 tilsyn ved Ringvålskogen barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Ringvålskogen barnehage har etablert et internkontrollsystem for å ivareta forskriftens bestemmelser. Hovedinntrykket fra tilsynet er at barnas miljø, helse og sikkerhet i stor grad er ivaretatt ved barnehagen. Barnehagen mangler imidlertid skriftlig dokumentasjon på at det er gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner. Det ble også funnet avvik knyttet til avvikshåndteringen, sikkerhet innendørs og vedlikeholdsplan for bygget.

De ble avdekket 4 avvik ved tilsynet.

- Avvik 1:** Risikovurderinger for å ivareta barnas sikkerhet er mangelfullt dokumentert.
- Avvik 2:** Ringvålskogen barnehage mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.
- Avvik 3:** Flere kraner mangler sikring mot skålding.
- Avvik 4:** Det er ikke utarbeidet vedlikeholdsplan for bygningen.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik.

Vi ber om skriftlig bekreftelse innen **01.12.16** på at avvikene er rettet.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Ringvålskogen barnehage.

Ringvålskogen barnehage er en privat foreldreid barnehage med tre avdelinger. Barnehagen har stort fokus på friluftsliv.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontroll og avvikshåndtering (jf §4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14).

Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av dokumentasjon med ledelsen, intervju av to ansatte, samt befarings av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Årshjul HMS
- Rutiner for å melde avvik
- Risikoanalyser
- Diverse sjekklister, rutiner m.m.

Deltakere ved tilsynet

Gunvor Krognest, daglig leder Ringvålskogen barnehage
Randi Utstrand-Åsentorp, styreleder Ringvålskogen barnehage
Roy Wahl, verneombud Ringvålskogen barnehage
Janniche Stenset og Trine Aas, Ringvålskogen barnehage
Rune Berg, rådgiver Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1. Risikovurderinger for å ivareta barns sikkerhet

Avvik 1: **Risikovurderinger for å ivareta barns sikkerhet er mangelfullt dokumentert**
Barnehagen må i større grad gjennomføre og dokumentere risikovurderinger for situasjoner og aktiviteter som medfører risiko for barneulykker. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risiko.

Avviket er hjemlet i forkrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4, 7 og 14.

Observasjon:

Barnehagen har jobbet noe med risikovurderinger av ulike aktiviteter. Dette er dokumentert i "Hjelpeskjema for risikoanalyse – HMS". De ansatte har vært involvert i dette avdelingsvis. Barnehagen har også startet med risikovurdering av turmål og aktiviteter tilknyttet dette. Ved tilsynsmøtet la barnehagen fram eksempel på risikovurdering av "Gapahuk". Det ble opplyst at barnehagen vurderer å benytte DagROS-metoden for risikovurdering i forkant av turer/utflukter.

Risikovurderinger er ikke tidligere systematisk blitt gjennomført som grunnlag for egne driftsrutiner, og ikke alle risikofaktorer er blitt vurdert.

Vurdering:

Den fremlagte dokumentasjonen og samtalen ved tilsynet viser at ledelsen og de ansatte har startet arbeidet med å risikovurdere forhold med betydning for barnas sikkerhet.

Dokumentasjonen fra den avdelingsvise gjennomgangen var delt opp i grove bolker slik at faremomenter/risiko knyttet til de ulike aktivitetene i liten grad kom fram.

Den fremlagte risikovurderingen for "Gapahuk" viser mer detaljert hva som er vurdert, risikoen knyttet til dette og løsningsforslag/tiltak. Denne måten å risikovurdere på framstår som mer grundig og gjennomarbeidet. Miljøenheten savner imidlertid en konkret henvisning til hvilke rutiner som er etablert for å redusere sannsynligheten for at de uønskede hendelsene som er definert i skjemaet inntreffer. Ved tilsynsmøtet var denne typen risikovurderinger utført på kun et fåtall av aktiviteter. Miljøenheten anbefaler at barnehagen forholder seg til én type mal for alle sine risikovurderinger. Malen brukt til risikovurdering av "gapahuk" synes i så måte å gi en god oversikt dersom den blir benyttet riktig.

Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta barnas sikkerhet, i stor grad basert på en kartlegging av risiko.

Vår vurdering er at Ringvålskogen er godt i gang med systematisk risikovurdering av sine aktiviteter, men at en del aktiviteter må beskrives og vurderes nærmere.

Når basisaktivitetene/gjentakende aktiviteter er risikovurdert, vil risikovurdering av dagens aktiviteter eller turmål kunne baseres på disse. Avvik/unntak fra "standarden" må likevel risikovurderes.

Om risikovurderinger

Kunnskap om risiko gir barnehagen et bedre grunnlag for å treffe viktige beslutninger gjennom å gjennomføre tiltak som minsker eller fjerner farene. Barnehagens internkontroll skal beskrive systematiske tiltak som sikrer at forskriften overholdes. Dette innebærer også en risikovurdering av de forhold som har betydning for barnas helse og miljø. En risikovurdering innebærer å:

1. Identifisere aktiviteter som kan innebære risiko for barns helse
2. Identifisere hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og årsaken til disse (en fare kan ha flere årsaker)
3. Vurdere sannsynligheten for at farene inntreffer ved de ulike aktivitetene
4. Vurdere konsekvensen (alvorligheten) ved faren
5. Beskrive hvilke rutiner som er etablert, eller må etableres, for å redusere sannsynligheten for at faren inntreffer og rutiner som beskriver hvordan konsekvensen av faren kan reduseres

Alle forhold som har betydning for barnas helse og miljø skal risikovurderes. Vi har ved dette tilsynet begrenset oss til barnas sikkerhet. Det innebærer en forventning om at det er gjennomført en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å eliminere eller redusere risikoen for ulykker til et akseptabelt nivå. Det er mange måter å gjennomføre risikovurderinger på.

Miljøenheten anbefaler en systematisk tilnærming:

- Dere må ha kjennskap til de ulike aktivitetene som utøves ved barnehagen. Ta gjerne utgangspunkt i dagsrytmen og årshjulet til barnehagen og kartlegg alle aktivitetene. Dette kan være utelek, innelek, hente/bringe situasjoner, turer, matlaging, med mer.
- Videre må det beskrives hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og hva som forårsaker disse. Eksempelvis kan en fare ved utelek være fall fra stor høyde. Årsaken til at denne faren inntreffer kan være flere, for eksempel som følge av fall fra høye innretninger man kan klatre på (lekeapparat) eller som følge av klatring i trær.
- Når farene er listet opp og årsaken er beskrevet, er neste steg å vurdere risiko. Hvor sannsynlig er det at denne uønskede hendelsen inntreffer hos oss og hvor alvorlig er konsekvensene? På dette punktet kan det også være nødvendig å se litt på avvikshistorikken til barnehagen samt erfaringer gjort av andre barnehager.
- Når man har identifisert de farene med størst risiko, er det viktig å iverksette tiltak for å redusere risikoen. Dette kan være tiltak som at en DagRos må utføres i forkant for hver aktivitet som er identifisert med høy risiko, utarbeiding av nye instruksjoner og sjekklister, revidering av eksisterende rutiner, plan for opplæring, fysisk sikring etc. Disse tiltakene må beskrives, gjerne i en handlingsplan, med tildeling av ansvarlig ansatt for gjennomføring og tidsfrist.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på et hvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som kan oppstå i den daglige driften. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen, vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2 Internkontroll, avvikshåndtering

Avvik 2: Ringvålskogen barnehage mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.
Barnehagen må utarbeide en prosedyre som beskriver hvordan alle typer avvik og mangler skal meldes, dokumenteres og håndteres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Ansvar og internkontroll.

Observasjon:

Barnehagen har etablert et internkontrollsystem basert på PBLs HMS-system. Barnehagen har nylig tatt i bruk verktøyet PBL Mentor, inkludert system for avviksmelding og – håndtering. Regelverk og rutiner er gjennomgått av ledelsen for å sikre at systemet omfatter praksisen ved Ringvålskogen barnehage.

Barnehagen mangler en skriftlig rutine for håndtering av avvik ved Ringvålskogen barnehage, inkludert en beskrivelse av hva avvik er. Det er etablert rutiner for registrering av skader på barn som krever oppfølging av lege. Småskader og/eller nestenulykker registreres ikke.

Vurdering:

Vårt inntrykk fra tilsynet er at barnehagen har snakket blant ansatte om hvordan avvik meldes i PBL Mentor. Det framkommer ikke klart hva som er et avvik eller graden av skade som skal

meldes. Nestenulykker og småskader bør/kan registreres i form av logg, el. Det må etableres en prosedyre som beskriver hvordan avvik (inklusive skader) skal avdekkes, meldes, dokumenteres og behandles.

Regelverket tilsier at det skal etableres et internkontrollsystem ved enheten, jf § 4 i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Skolens ledelse har ansvar for at det etablerte internkontrollsystemet følges opp og dokumenteres i tilstrekkelig grad. Miljøenheten viser til bestemmelsene i internkontroll-forskriften som stiller krav om skriftlig avvikshåndtering, (jf § 5.7 i internkontrollforskriften).

Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4, internkontroll.

3.2. Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 3: Flere vannkraner mangler sikring mot skålding.
Alle kraner tilgjengelige for barn må skåldesikres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner:

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; Dette gjaldt manglende skåldesikring på flere vasker.

Vurdering

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Manglende skåldesikring av vannkraner kan medføre brannskader/skåldingsskader på barn. Alle kraner tilgjengelige for barn må skåldesikres.

3.3. Vedlikehold

Avvik 4 Det er ikke utarbeidet vedlikeholdsplan for bygningen
Det må utarbeides vedlikeholdsplan for bygningen og uteområdet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 13.

Observasjoner:

Barnehagen holder til i bygg fra 2008. Barnehagen eier selv bygget. Det er etablert serviceavtaler for en rekke funksjoner, og det gjennomføres en rekke løpende vedlikehold. En person i styret har spesielt ansvar for det bygningsmessige. Ledelsen i barnehagen og styret har begynt arbeidet med å utarbeide en mer langsiktig plan for vedlikehold.

Vurdering

Barnehagen er god i gang med planlegging av regelmessig og langsiktig vedlikehold. Dette er

imidlertid i liten grad skriftliggjort i en mer forpliktende plan. Dette må utarbeides og legges fram for Miljøenheten.

Med vedlikehold menes tiltak for å opprettholde teknisk og funksjonell standard. Et planlagt, forebyggende vedlikehold er avgjørende for at barnehagebygningen med installasjoner skal fungere som forutsatt i sin levetid. Det er i denne sammenheng viktig at vedlikeholdet av barnehagen skjer i henhold til en plan som sikrer at miljøet til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Trondheim kommune, Oppvekstkontoret